

DECIZIE

20 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat
Dumitru Mardari
Nicolae Craiu

examinând cererea de recurs depusă de Oleg Sultan și avocatul Cristina Sultan, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Oleg Sultan, reprezentat de avocatul Cristina Sultan împotriva Societății pe Acțiuni „Asito Direct” (succesorul Companiei Internaționale de Asigurări „Asito” Societate pe Acțiuni) cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare, a dobânzii de întârziere, a penalităților și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 23 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 18 iunie 2015, Oleg Sultan, reprezentat de avocatul Cristina Sultan, a depus cerere de chemare în judecată împotriva CIA „Asito” SA, intervenient accesoriu Cristina Ciobănică, solicitând încasarea sumei de 83569,46 de lei constituită din: 80277 de lei cu titlu de despăgubire de asigurare a daunelor vizibile și ascunse ale autovehiculului nr. de înmatriculare XXX, de model „Nisan Qashqai”, în urma accidentului rutier produs la 10 februarie 2015, a sumei de 1285,53 de lei cu titlu de dobândă de întârziere conform art. 619, 1329 alin. (3) Cod civil pentru perioada 25 mai 2015-18 iunie 2015, a sumei de 2006,93 de lei cu titlu de penalitate de întârziere pentru perioada 25 mai 2015 - 18 iunie 2015, conform art. 6 alin. (6) al Legii cu privire la asigurări nr. 407-XVI din 21 decembrie 2006 și încasarea cheltuielilor de judecată suportate în cadrul procesului civil.

În motivarea acțiunii a indicat, că, la 10.02.2015, pe str. Doina Badiu, mun. Chișinău s-a produs un accident rutier cu participarea autovehiculului de model „BMW X5”, cu numărul de înmatriculare XXX, ce-i aparține cu drept de proprietate și e condus de Ciobănică Cristina, care s-a tamponat cu autoturismul de model „Nissan Qashqai” cu numărul de înmatriculare XXX, ce-i aparține cu drept de proprietate și e condus de Sultan Oleg.

Potrivit deciziei agentului constatator, vinovat în producerea accidentului a fost declarat conducătorul mijlocului de transport „BMW X5”, cu numărul de înmatriculare XXX, Ciobănică Cristina, care deținea polița de asigurare RCA

001317105 din 28.02.2015, cu perioada de asigurare 28.01.2015-27.02.2015, emisă de CIA „ASITO” SA.

Urmare a acestui fapt, în termenii prevăzuți de lege, păgubitul s-a adresat către CIA „ASITO” SA, pentru a deschide dosar de daune, a stabili întinderea daunei și a despăgubi persoana. Deoarece compania de asigurări nu a reacționat nici într-un mod, a fost nevoit să se adreseze unității de specialitate și să repare mijlocul de transport din surse proprii. Astfel, potrivit actelor contabile, reparația automobilului a costat în total 80277 de lei, pe care asiguratorul i-a refuzat să-i achite. La fel, deoarece CIA „ASITO” SA a refuzat neîntemeiat să achite despăgubirea de asigurare, ultima urmează să achite penalitatea și dobânda de întârziere legale, prevăzute pentru asemenea situații, acestea urmând a fi calculate din quantumul despăgubirilor ce urmau a fi achitate. De asemenea, a solicitat reclamantul și compensarea cheltuielilor de judecată suportate în cadrul procesului civil.

Prin cererea cu privire la majorarea quantumului acțiunii, Oleg Sultan și avocatul Cristina Sultan, au solicitat admiterea acesteia, încasarea din contul pârâtului în beneficiul reclamantului a sumei de 34745,65 de lei constituită din: 22302,71 de lei – dobânda de întârziere pentru perioada 19 iunie 2015 – 07 iunie 2016, 12442,94 de lei – penalitatea de întârziere pentru perioada 19 iunie 2015 – 07 iunie 2016, precum și încasarea cheltuielilor de judecată, inclusiv a taxei de stat achitate suplimentar în sumă de 1042,36 de lei, a onorariului executorului judecătoresc pentru asigurarea acțiunii suplimentare calculate prin majorare. (f. d. 132-136, vol. I)

Prin hotărârea din 28 martie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, acțiunea a fost admisă parțial. S-a încasat de la CIA „Asito” SA în beneficiul lui Oleg Sultan suma în mărime de 80277 de lei cu titlu de despăgubire de asigurare, suma de 3198,60 de lei cu titlu de penalitate pentru 180 de zile, suma de 5222,78 de lei cu titlu de dobândă de întârziere pentru perioada 19 iunie 2015 – 07 iunie 2016 și cheltuielile judiciare, inclusiv taxa de stat în mărime de 2660,95 de lei, suma de 4000 de lei - cheltuielile executorului judecătoresc, suma de 6000 de lei - cheltuieli pentru asistență juridică, iar în total a fost încasată suma de 101359,33 de lei; în rest, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 24 aprilie 2018, Oleg Sultan și avocatul Cristina Sultan au declarat apel împotriva hotărârii din 28 martie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani solicitând admiterea acesteia, casarea parțială a hotărârii contestate.

La 27 aprilie 2018, conform ștampilei aplicate pe plicul poștal (f. d. 161, vol. II), CIA „Asito” SA, reprezentată de avocatul Alina Gorelco, a declarat apel împotriva hotărârii din 28 martie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii contestate.

Prin încheierea din 10 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel declarate de CIA „ASITO” SA, reprezentată de avocatul Alina Gorelco, din motiv că nu corespundea cerințelor art. art. 364 și 365 Cod de procedură civilă, fiind acordat părți termen de 20 zile din momentul comunicării încheierii, pentru a prezenta cererea de apel întocmită în conformitate cu exigențele Legii, a dovezii de plată a taxei de stat în sumă de 1995,72 de lei și a extrasul actualizat din Registrul persoanelor juridice, eliberat de autoritatea competentă pe numele apelantei. Concomitent s-a explicat apelantului și reprezentantului acestuia, că în caz dacă nu vor fi lichidate neajunsurile indicate în încheierea sus-numită în

termenul acordat, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu actele anexate, va fi restituită.

La 27 iulie 2018, Oleg Sultan și avocatul Cristina Sultan au declarat apel împotriva hotărârii din 28 martie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, solicitând casarea parțială a hotărârii contestate în partea ce ține de sumele respinse ca neîntemeiate și anume încasarea dobânzii de întârziere, a penalității și a cheltuielilor de judecată, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

Tot la 27 iulie 2018, Oleg Sultan și avocatul Cristina Sultan au depus cerere cu privire la majorarea cuantumului acțiunii, prin care au solicitat admiterea acesteia prin calcularea dobânzii de întârziere pentru perioada 08 iunie 2016 - 31 iulie 2018, încasarea din contul pârâtului în folosul lui a sumei de 29668,40 de lei cu titlu de dobândă de întârziere pentru perioada 08 iunie 2016 - 31 iulie 2018 și a cheltuielilor de judecată, inclusiv a taxei de stat achitate suplimentar în sumă de 667,60 de lei, a onorariului executorului judecătoresc pentru asigurarea acțiunii suplimentar calculate prin majorare în sumă. (f. d. 185-188, vol. II)

La 30 iulie 2018, prin intermediul poștei electronice (f. d. 194, vol. II) și ulterior prin intermediul oficiului poștal (f.d. 215, vol. II), CIA „Asito” SA, reprezentată de avocatul Alina Gorlenko, a declarat apel împotriva hotărârii din 28 martie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, solicitând casarea hotărârii contestate cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

Prin încheierea din 06 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost restituit apelul declarat de CIA „Asito” SA, reprezentată de avocatul Alina Gorelco, din motivul neînlăturării în termenul acordat de instanță a neajunsurilor cererii de apel.

Prin încheierea din 13 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a acceptat spre examinarea cererea de apel și cererea de majorare a cuantumului pretențiilor în procedura de apel înaintate de Oleg Sultan și avocatul Cristina Sultan.

Prin încheierea din 24 octombrie 2018 a Curții Supreme de Justiție a fost restituit recursul declarat de CIA „Asito” SA, reprezentată de avocatul Alina Gorelco, împotriva încheierii din 06 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, ca fiind depus în afara termenului legal.

Prin încheierea din 06 martie 2019 a Curții Supreme de Justiție a fost respinsă ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de CIA „Asito” SA împotriva încheierii din 24 octombrie 2018 a Curții Supreme de Justiție.

La 16 mai 2019, SA „Asito Direct” (succesorul CIA „Asito” SA), reprezentată de avocatul Alina Gorelco, a depus cerere de apel incident împotriva hotărârii din 28 martie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

La 18 mai 2019, prin intermediul poștei electronice (f. d. 85, vol. III), Oleg Sultan și avocatul Cristina Sultan, au depus cerere cu privire la majorarea cuantumului pretențiilor din acțiune, prin care au solicitat admiterea acesteia prin calcularea dobânzii de întârziere pentru perioada 01 august 2018 – 31 mai 2019 inclusiv, încasarea din contul pârâtului în folosul lui a sumei de 10363,43 de lei cu titlu de dobândă de întârziere pentru perioada 01 august 2018 – 31 mai 2019 și a cheltuielilor de judecată, inclusiv a taxei de stat achitate suplimentar.

În ședința de judecată a instanței de apel din 23 mai 2019, SA „Asito Direct”, reprezentată de avocatul Alina Gorelco, a solicitat repunerea în termenul de depunere a apelului incident, primirea în procedură a apelului incident și examinarea acestuia.

Prin încheierea din 23 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă ca fiind nefondată cererea SA „Asito Direct”, reprezentată de avocatul Alina Gorelco, de repunere în termenul de declarare a apelului incident și s-a restituit apelul incident declarat de SA „Asito Direct”, reprezentată de avocatul Alina Gorelco.

Prin decizia din 23 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de Oleg Sultan și a fost menținută hotărârea din 28 martie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani.

La 23 august 2019, Oleg Sultan și avocatul Cristina Sultan au declarat recurs împotriva deciziei din 23 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea parțială a hotărârii primei instanțe din 28 martie 2018 și a deciziei din 23 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, în partea ce ține de sumele respinse ca neîntemeiate pentru încasarea dobânzii de întârziere, a penalității și a cheltuielilor de judecată, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie admisă integral acțiunea lui Sultan Oleg și să fie admise și cererile de majorare a cuantumului acțiunii depuse în instanța de apel, rezultate din calcularea dobânzii de întârziere pentru perioada restantă din 08 iunie 2016 – 31 mai 2019, în sumă de 40051,83 de lei, conform art. 619, 1329 alin. (3) Cod civil, încasarea din contul intimatului în beneficiul său a cheltuielilor de judecată suportate.

Prin încheierea din 27 noiembrie 2019 a Curții Supreme de Justiție, completul din 3 judecători a considerat recursul admisibil și a decis examinarea acestuia în fond de un complet din 5 judecători.

Examinând materialele dosarului, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este neîntemeiat și urmează a fi respins, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs după ce judecă recursul este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și, după caz, hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Fiind investită cu examinarea prezentului litigiu, prima instanță s-a pronunțat în favoarea admiterii parțiale a acțiunii, fiind dispusă încasarea din contul CIA „ASITO” SA, în beneficiul reclamantului Sultan Oleg, a sumei de 80277 de lei cu titlu de despăgubire de asigurare, a sumei de 3198,60 de lei cu titlu de penalitate pentru 180 de zile, a sumei de 5222,78 de lei cu titlu de dobândă de întârziere pentru perioada 19 iunie 2015 până la 07 iunie 2016 și a cheltuielilor judiciare, inclusiv taxa de stat în mărime de 2660,95 de lei, cheltuielile executorului judecătoresc în sumă de 4000 de lei, cheltuieli pentru asistență juridică în sumă de 6000 de lei.

Pentru a emite soluția enunțată, instanța a reținut că, potrivit probelor și înscrisurilor prezentate de părți s-a stabilit obligația pârâtului de a despăgubi reclamantul, în temeiul contractului RCA și a poliței de asigurare eliberate persoanei vinovate de comiterea accidentului rutier. La fel, instanța a indicat, că pârâtul a recunoscut această obligație, dar nu a fost de acord cu cuantumul despăgubirilor, recunoscând doar suma de 17775 de lei. Totodată, prima instanță a calificat suma respectivă, recunoscută de asigurator ca fiind una necontestată și, corespunzător,

certă. Urmare a acestui fapt, instanța a conchis de a calcula și de a încasa plățile aferente obligației principale – penalitatea și dobânda de întârziere, având ca reper această sumă, certă și exigibilă.

Judecând cauza în ordine de apel, instanța de apel a respins apelul declarat de către Oleg Sultan și a menținut hotărârea primei instanțe.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a indicat că, deoarece în partea stabilirii sumei de despăgubire de asigurare în mărime de 80277 de lei, hotărârea nu este contestată și, deoarece compania de asigurări a acceptat obligația sa de a achita despăgubirea de asigurare, dar într-un quantum mult mai diminuat, Colegiul conchide, că este corectă concluzia instanței de fond privind admiterea parțială a pretenției de încasare a dobânzii de întârziere și a penalității, ambele fiind legale (art. art. 619, 624 și 629 Cod civil /în vigoare la data producerii faptului juridic/, art. 6 alin. (6) din Legea nr. 407 din 21.12.2006).

Or, potrivit normelor legale citate se deduce, că asiguratorul va fi obligat să achite păgubitului penalitatea și dobândă de întârziere în cazul în care nu va achita despăgubirea de asigurare în quantumul stabilit și în termen. În speță, quantumul despăgubirii de asigurare pretins de reclamantul/apelant Sultan Oleg în mărime de 80277 de lei a fost stabilit pe cale judecătorească. Corespunzător, sancțiunile pecuniare sub formă de dobândă de întârziere și penalitate nu pot fi aplicate pârâtului/intimat din toată suma, fiindcă aceasta a devenit certă și exigibilă doar după soluționarea litigiului de către instanța de judecată.

În cazul în care mărimea despăgubirii a fost contestată și prin hotărârea instanței de judecată s-a dispus încasarea unei sume mai mari decât cea stabilită de asigurator, această diferență nu poate fi considerată ca o obligație executată cu întârziere, în acest caz, pentru diferența constatată și dispusă spre încasare pe cale judecătorească nu se va încasa penalitatea și dobânda de întârziere.

Astfel, pentru neachitarea în termen a despăgubirilor de asigurare reclamantului Sutlan Oleg, pârâta CIA „ASITO” SA, urmează să achite primului penalitatea și dobânda de întârziere, mărimea și modul de calcul a cărora fiind stabilit de lege, din suma de 17775 de lei, care este una certă și exigibilă până la examinarea cazului în instanța de judecată.

Cu referire la perioada de calcul a întârzierii, instanța de apel a reținut în această parte despre corectitudinea soluției și concluziei instanței de fond, menționând faptul că achitarea despăgubirii urma să fie efectuată de asigurator numai după depunerea cererii de către păgubit, cu indicarea rechizitelor bancare pentru transferul bancar, acțiune care nu a fost îndeplinită de Sultan Oleg, nefiind înaintată o asemenea cerere.

Totodată, instanța de apel a indicat că, deoarece s-a stabilit corectitudinea soluției instanței de fond privind volumul și quantumul plăților ce urmează a fi încasate de la pârât în folosul reclamantului în calitate de sancțiuni pecuniare sub formă de penalitate și dobândă de întârziere, subsecvent acestor concluzii și soluții, instanța consideră necesar a respinge și cerințele reclamantului/apelant privind încasarea dobânzii de întârziere, cerută prin înaintarea cererilor de mărire a pretențiilor în apel. Or, temeinicia acestor pretenții este determinată de soluția instanței de fond dată în actuala speță și fiindcă instanța de apel a conchis despre corectitudinea acestor concluzii a instanței de fond, subsecvent va respinge și cererile de majorare a quantumului pretențiilor înaintate în acest sens, dat fiind

faptul că ele se bazează pe motivele de fapt și temeiurile de drept invocate de apelant în cererea de apel, în privința căreia Colegiul a concluzionat că este una neîntemeiată, în așa fel, urmând a fi respinsă.

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, verificând și analizând legalitatea hotărârilor judecătorești enunțate, prin prisma circumstanțelor cauzei și a cadrului normativ aplicabil speței, constată că decizia din 23 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău este legală și corespunde întocmai prevederilor legale ce guvernează prezentul litigiu.

Conform art. 6 alin. (6) din Legea nr. 407-XVI din 21 decembrie 2006 cu privire la asigurări, în caz de încălcare a termenului de plată a indemnizației de asigurare sau a despăgubirii de asigurare din vina asigurătorului, acesta va plăti asiguratului, beneficiarului asigurării și/sau păgubitului, pentru fiecare zi de întârziere, penalitate de 0,1% din suma indemnizației sau despăgubirii.

Totodată, Colegiul reține că, perioada de întârziere, în conformitate cu prevederile art. 19 alin. (2) din Legea nr. 414-XVI din 22 decembrie 2006, care stipulează că „asigurătorul este obligat să soluționeze cererea și să achite despăgubirea de asigurare în cel mult 3 luni din data depunerii cererii de despăgubire” începe să curgă după expirarea a trei luni de la depunerea cererii de despăgubire.

În prezentul litigiu se solicită încasarea sumei de 80277 de lei cu titlu de despăgubire de asigurare, fiind invocate în acest sens facturile fiscale DH 0098975 din 17.04.2015 și DH 0099188 din 08.05.2015, chitanțele din 10.04.2015, 07.04.2015 și din 08.05.2015.

La fel, în speță, se constată că pârâțul-intimat CIA „Asito” SA a adoptat decizia de plată a despăgubirii/sumei de asigurare în mărime de 17775 de lei.

Prin urmare, Colegiul notează că circumstanțele descrise prezumă situația în care părțile nu au putut ajunge la un numitor comun în ceea ce privește mărimea despăgubirii de asigurare și, în așa fel, reclamantul-recurent nefiind de acord cu suma despăgubirii de asigurare recunoscută de către CIA „Asito” SA în mărime de 17775 de lei, a solicitat instanței de judecată încasarea sumei de 80277 de lei, care constituie suma prejudiciului real suportat, pretenție care a fost admisă integral de către instanțele de judecată ierarhic inferioare. Deci, după cum instanțele de judecată corect au stabilit, CIA „Asito” SA a recunoscut obligația de a despăgubi reclamantul, dar nu a fost de acord cu cuantumul despăgubirii de asigurare, recunoscând doar suma de 17775 de lei.

Suplimentar, Sultan Oleg a mai solicitat și încasarea sancțiunilor pecuniare sub formă de penalitate și dobândă de întârziere ce rezultă din suma de 80277 de lei.

Din punctul de vedere al pretențiilor cu privire la încasarea sancțiunilor pecuniare enunțate în volumul și pentru perioada de timp solicitată, instanța de recurs menționează că, este de principiu și în concordanță cu prevederile legale, ca în cazul în care dacă prin hotărârea instanței de judecată este dispusă încasarea unei sume mai mari decât cea stabilită de asigurător, această sumă (diferență) să nu fie considerată ca o obligație executată cu întârziere. În acest caz, pentru această diferență nu se va plăti/încasa penalitatea.

Realmente, prima instanță și de instanța de apel, cu referire la ansamblul de probe prezentate și analizate, întemeiat și justificat au concluzionat despre admiterea parțială a acestor pretenții și corect au dispus încasarea sumei de 3198,60 de lei cu

titlu de penalitate pentru 180 de zile, a sumei de 5222,78 de lei cu titlu de dobândă de întârziere pentru perioada 19 iunie 2015 până la 07 iunie 2016, de la CIA „Asito” SA în folosul reclamantului. Or, pretenția privind încasarea sancțiunilor pecuniare din suma de 80277 de lei, care este o sumă încasată prin hotărârea instanței de judecată, este neîntemeiată și nu rezultă din prevederile art. 6 alin. (6) din Legea nr. 407-XV1 din 21 decembrie 2006, și respectiv urmează să fie respinsă.

Astfel, instanța de recurs constată că procedura desfășurată în instanța de apel corespunde exigențelor legale ce guvernează prezentul litigiu, iar modalitatea în care a fost examinată cauza în ordine de apel poate echivala cu o soluționare efectivă a cauzei, astfel, fiind impusă menținerea deciziei instanței de apel.

Pe cale de consecință și având în vedere faptul că cele invocate în cererea de recurs nu și-au găsit confirmare în instanța de recurs, Colegiul consideră necesar de a respinge recursul și de a menține decizia instanței de apel, ori soluția instanței de apel din 23 mai 2019 este adoptată cu respectarea exigențelor prevăzute de lege.

Reieșind din cele menționate, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, în conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă

decide:

Se respinge recursul declarat de către Oleg Sultan și avocatul Cristina Sultan.

Se menține decizia din 23 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Oleg Sultan, reprezentat de avocatul Cristina Sultan, împotriva Societății pe Acțiuni „Asito Direct” (succesorul Companiei Internaționale de Asigurări „Asito” Societate pe Acțiuni) cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare, a dobânzii de întârziere, a penalităților și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat

Dumitru Mardari

Nicolae Craiu